

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Regler for samarbejds- og rettighedsaftaler mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder

Flere forskellige love og regelsæt er med til at sætte spillereglerne for samarbejdet mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder. Dette notat giver et overblik over de regler, der har særlig betydning for samarbejds- og rettighedsaftaler. Der er ikke tale om en udtømmende gennemgang, men alene en beskrivelse af de regelsæt, som typisk spiller en rolle for sådanne aftaler. Formålet er at indkredse og præcisere det "aftalerum", parterne har, når de indgår aftaler om immaterielle rettigheder.

Sekretariatet for
Johan Schlüter-udvalget

21. oktober 2008

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fist@fist.dk

Netsted www.fist.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr. 08-044731

Dok-nr. 720455

Indhold:

	Side	
1. Indledning	3	
2. Immaterialretten	4	
2.1 Immaterielle rettigheder (IPR)	4	
2.2 IPR og forskning	5	
2.3 Patenter	5	
2.4 Edb-programmer	5	
3. Ejerskab til immaterielle rettigheder	5	
3.1 Ejerskab til opfindelser i erhvervslivet	5	
3.2 Ejerskab til opfindelser ved offentlige institutioner	6	
3.3 Studerendes og forskerstuderendes rettigheder	7	
3.4 Ejerskab til edb-programmer	7	
4. Overdragelse af retten til opfindelsen	7	Forsknings- og Innovationsstyrelsen
4.1 Aftaler om immaterielle rettigheder	7	
4.2 Overdragelse af studerendes og forskerstuderendes rettigheder	8	
4.3 Overdragelse på markedsvilkår	8	
4.4 Disponeringsregler	8	
4.5 Forskningens finansiering – konteringsregler	9	
4.6 Overhead og moms	9	
4.7 Prisfastsættelse	10	
4.8 Betalingsvilkår	10	
4.9 Betaling med aktier eller aktieoptioner	10	
4.10 Brugspligt	11	
4.11 Statsstøtte- og konkurrenceregler	11	
4.11.1 EU-rammebestemmelserne	11	
4.11.2 Konkurrenceloven	13	
4.12 Særlige bevillingsbetingelser fra offentlige råd, fonde mv.	13	
4.12.1 Grundforskningsfonden	13	
4.12.2 Højteknologifonden	13	
4.12.3 Innovationsloven	14	
4.13 Teknologioverførsel via techtrans selskab	14	
4.13.1 Overdragelse mellem institutioner og techtrans selskaber	14	
4.13.2 Overdragelse mellem techtrans selskaber og virksomheder	15	
4.14 Særligt om forskningsyndelser fra sygehusene	15	
5. Fortrolighed og offentliggørelse	15	
5.1 Fortrolighed om baggrundsviden	15	
5.2 Offentlighed om privat finansiering	16	
5.3 Offentliggørelse af forskningsresultater	17	
5.4 Offentligt forsvar af ph.d.-afhandlinger	17	
5.5 Særligt om kliniske lægemiddelforsøg	18	
Disclaimer	18	
6. Oversigtsskema	19	

1. Indledning

Immaterielle rettigheder, især rettigheder til patenter og rettigheder til EDB-programmer, spiller en central rolle både for erhvervslivet og den offentlige forskning.

For erhvervslivet er patentrettigheder et nødvendigt redskab til at fremme teknologisk udvikling og konkurrencekraft. Ved at beskytte deres opfindelser med patenter kan virksomheder forbyde andre - ikke mindst konkurrenter - at udnytte den pågældende opfindelse. Derved giver patentet virksomheden mulighed for at forrente egne udviklingsomkostninger.

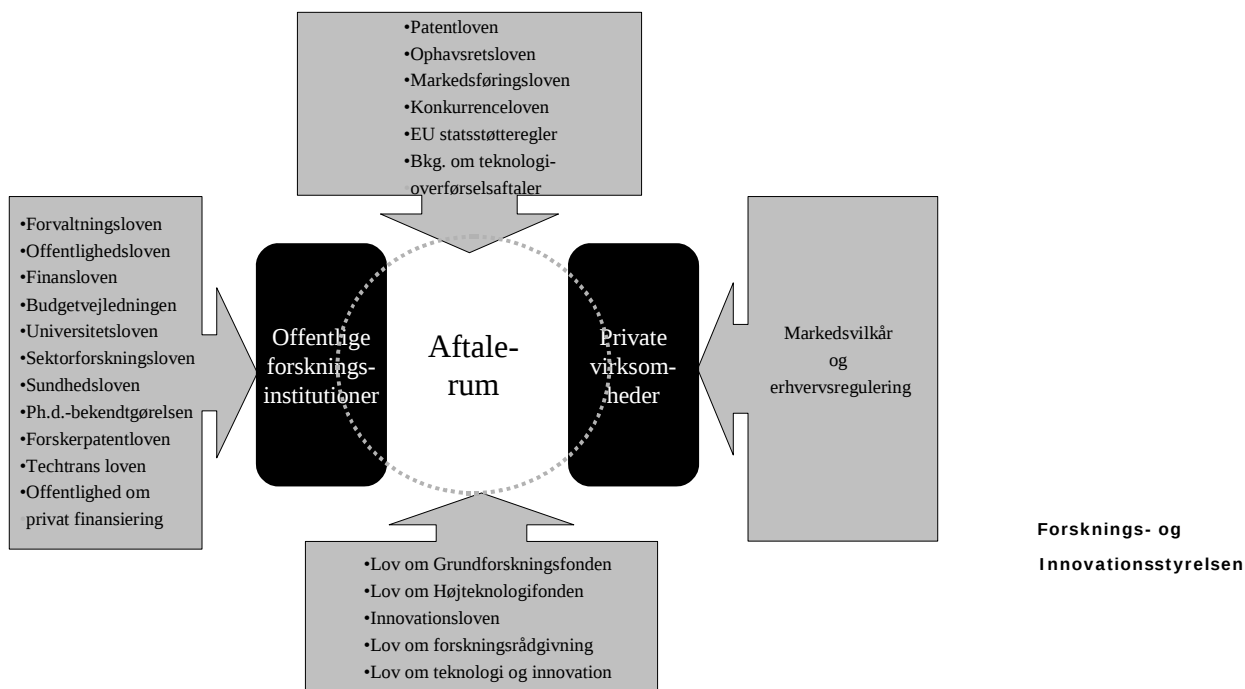
For den offentlige forskning er patentrettigheder et vigtigt aktiv, navnlig fordi de kan tiltrække private samarbejdspartnere, som har interesse i at videreudvikle og kommercialisere forskernes opfindelser. Den offentlige forskningsinstitution kan herved opnå supplerende indtægter til sin forskning og adgang til forskningsprogrammer, hvor der stilles krav om offentligt-privat samarbejde.

Når virksomheder og universiteter samarbejder om forskning, skal de være opmærksomme på, at offentlige og private aktører er underlagt forskellige vilkår. Universiteterne er for eksempel underlagt særlige krav om publicering og krav til forvaltningen af offentlige midler. Krav som ikke gælder for erhvervslivet.

Disse regler har indirekte også betydning for de aftaler, som offentlige forskningsinstitutioner kan indgå med private. For eksempel skal sådanne aftaler respektere de regler, der gælder for offentliggørelse af forskningsresultater, og immaterielle rettigheder må ikke overdrages på vilkår, der forvrider konkurrencen.

Formålet med dette notat er at skabe et overblik over regler og lovgivning, der har særlig betydning for samarbejds- og rettighedsaftaler. Der er ikke tale om en udtømmende gennemgang, men alene en beskrivelse af de regelsæt, som typisk spiller en rolle for sådanne aftaler. Formålet er at indkredse og præcisere det "aftalerum", parterne har, når de indgår aftaler om immaterielle rettigheder.

Grafisk kan dette aftalerum illustreres på denne måde:

2. Immaterialretten

2.1. Immaterielle rettigheder (IPR)

Immaterielle rettigheder eller "intellectual property rights" (IPR) er en samlebetegnelse for rettigheder til opfindelser, design, varemærker, edb-programmer, litteratur, mv.. Indholdet af disse rettigheder er fastlagt i en række love, der giver rettighedens ejer eneret til at disponere over "godet" og beskytter ham mod krænkelse fra tredjemand. Eneretten betyder, at ejeren kan forbyde alle andre at bruge det pågældende gode.

De vigtigste love vedrørende enerettigheder er:

- Patentloven (LBK nr. 1136 af 16. november 2004)
- Lov om brugsmodeller (Lov nr. 1431 af 21. december 2005)
- Lov om ophavsret (LBK nr. 587 af 20. juni 2008)
- Varemærkeloven (LBK nr. 782 af 30. august 2001)
- Designloven (Lov nr. 1259 af 20. januar 2000)
- Lov om plantenyheder (LBK nr. 145 af 1. marts 2001)
- Lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) (Lov nr. 778 af 9. december 1987).

Danmark har ingen særlovgivning, der beskytter knowhow - den særlige viden om metoder, fremgangsmåder, sammensætninger og lignende, der ligger bag fremstillingen af et produkt. Erhvervshemmeligheder kan dog være beskyttet af reglerne i markedsføringsloven (lov nr. 1389 af 21. december 2005). Hemmeligholder indehaveren knowhow, opnås dog en de facto eneret, så længe hemmeligholdelsen varer.

2.2. IPR og forskning

Den type IPR, der har særlig betydning i forskningssamarbejder, er eneretten til patenterbare opfindelser og til edb-programmer ("software"). Patenterbare opfindelser (og brugsmodeller) kan offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder få ejendomsret til efter henholdsvis forskerpatentloven, jf. afsnit 3.2, og lov om arbejdstageres opfindelser, jf. afsnit 3.1. Edb-programmer udviklet i et ansættelsesforhold tilhører arbejdsgiveren, jf. afsnit 3.4.

2.3. Patenter

Efter patentloven kan den, som har gjort en opfindelse ansøge om at få patent, hvis opfindelsen kan udnyttes industrielt, og hvis den er ny og adskiller sig væsentligt fra det, der var kendt, da patentansøgningen blev indleveret. Opdagelser, videnskabelige teorier, matematiske metoder, og edb-programmer anses ikke for opfindelser og kan ikke patenteres, se dog nærmere afsnit 2.4.

Patentbeskyttelsen varer i 20 år fra det tidspunkt, hvor ansøgningen indgives til en patentmyndighed. Patentet er gyldigt for det eller de lande, som det er udstedt til, Patentet er kun gyldigt, hvis man betaler et årligt gebyr til de pågældende landes patentmyndigheder.

En opfindelse af mindre originalitet kan beskyttes efter Brugsmodelloven, der yder beskyttelse i 10 år. Brugsmodeller er dog sjældent relevante, når det drejer sig om forskningssamarbejde mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder.

2.4. Edb-programmer

Edb-programmer er beskyttet via ophavsretsloven, hvad enten de foreligger i skriftlig eller digital form. Det er den konkrete udformning af programmet, der beskyttes, ikke principperne bag programmet eller funktionen. Det er dog muligt at patentere et edb-programs funktion, hvis det indgår i en teknisk løsning - som for eksempel styring af en maskine.

Den ophavsretlige beskyttelse varer i 70 år efter ophavsretsmandens død. Med den hurtige teknologiske udvikling på IT-området har den lange beskyttelsestid dog i praksis ingen betydning.

Hvis et edb-program er udviklet via open source-software, er der særlige krav om, at videreudviklinger skal kunne bruges frit af alle interesserede. Se eventuelt nærmere om den såkaldte GNU General Public License på www.fsf.org/licensing/licenses/gpl.html

3. Ejerskab til immaterielle rettigheder

3.1. Ejerskab til opfindelser i erhvervslivet

Retten til opfindelser i erhvervslivet er reguleret i lov om arbejdstageres opfindelser - i daglig tale LAO (LBK nr. 131 af 18. marts 1986). Denne lov gælder for alle arbejdsgivere og arbejdstagere bortset fra offentlige forskningsinstitutioner.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Efter LAO kan arbejdsgiveren gøre krav på retten til patenterbare opfindelser, der er gjort af arbejdsgiverens egne ansatte.

§ 3. I det omfang, ikke andet følger af denne eller anden lov, har en arbejdstager retten til de af ham gjorte opfindelser.

§ 4. (Ophævet)

§ 5. Har en arbejdstager gjort en opfindelse, som han må anses at være nået til gennem sin tjeneste, er arbejdsgiveren, såfremt udnyttelsen af opfindelsen falder inden for hans virksomheds arbejdsområde, berettiget til at kræve retten til opfindelsen overdraget til sig for et eller flere lande. Samme ret har arbejdsgiveren, selv om udnyttelsen af opfindelsen ikke falder inden for virksomhedens arbejdsområde, hvis arbejdstagerens opfindelse angår en ham af virksomheden stillet, nærmere angiven opgave.

Samtidig fastslår LAO en række pligter for hhv. arbejdsgivere og ansatte:

- Den ansatte skal underrette arbejdsgiveren om opfindelser, der er gjort som led i ansættelsen
- Arbejdsgiveren skal gøre krav på retten til en opfindelse overfor den pågældende opfinder inden fire måneder fra underretningstidspunktet.
- Opfinderen har krav på en rimelig godtgørelse, medmindre værdien af opfindelsen ligger inden for, hvad den ansatte med rimelighed kan forventes at præstere via sit arbejde.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

3.2. Ejerskab til opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

Retten til opfindelser ved universiteter, sektorforskning og offentlige sygehuse er reguleret i lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (lov nr. 347 af 2. juni 1999) – i daglig tale ”forskerpatentloven”. Denne lov omhandler de opfindelser, der gøres af institutionernes ansatte som led i ansættelsen, og som kan eneretsbeskyttes efter patentloven eller brugsmodelloven.

Af forskerpatentloven følger, at institutionen kan overtage retten til de ansattes opfindelser:

§ 7. Retten til opfindelser, der er gjort af en arbejdstager ved en institution, tilkommer arbejdstageren med de begrænsninger, der følger af denne lov.

§ 8. Institutionen har, hvor en arbejdstager som led i arbejdet har gjort en opfindelse, krav på at få de til opfindelsen knyttede rettigheder overdraget til sig.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder også, hvis opfindelsen er gjort i forening af flere arbejdstagere ansat ved institutionen.

Stk. 3. Indgår en arbejdstager i et samarbejde, som involverer arbejdstagere fra flere institutioner, træffer institutionerne aftale om, hvordan deres rettigheder efter denne lov skal fordeles.

Samtidig fastslår forskerpatentloven en række rettigheder og pligter for hhv. ansatte og institutioner:

- Den ansatte har pligt til at underrette ansættelsesinstitutionen om opfindelser gjort som led i arbejdet.
- Institutionens krav på at overtage retten til en opfindelse skal gøres gældende overfor den pågældende opfinder inden 2 måneder fra underretningstidspunktet.
- Institutionen har pligt til aktivt at søge erhvervede rettigheder nyttiggjort.
- Opfinderen har ret til et vederlag i form af andel i overskuddet, når institutionen udnytter rettighederne erhvervsmæssigt.

3.3. Studerendes og forskerstuderendes rettigheder

Studerende har retten til egne opfindelser, medmindre de under studiet indgår i et ansættelsesforhold. Når studerende indgår i projekter sammen med universitetets forskere, kan der derfor være behov for at indgå aftale mellem universitetet og de studerende om retten til eventuelle opfindelser. En vejledning om forskningsinstitutioners brug af studerende i projekter er givet i Undervisningsministeriets cirkulære nr. 169 af 16. juli 1973 om ”anvendelsen af de studerendes opgaver og deres rettigheder i forbindelse hermed”.

Ph.d.-studerende er oftest ansatte ved universitetet og dermed omfattet af de almindelige regler i forskerpatentloven. Ph.d.-studerende kan dog også være indskrevet uden at være ansat ved et universitet. Når sådanne ph.d.-studerende samarbejder med eller modtager vejledning fra universitetets forskere, bør universitetet og den ph.d.-studerende derfor indgå aftale om retten til eventuelle opfindelser.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Hvor studerende eller ph.d.-studerende samtidig er tilknyttet en ekstern part, som f.eks. ErhvervsPhD-studerende, er der behov for også at inddrage denne part i aftalen, jf. afsnit 4.2.

3.4. Ejerskab til edb-programmer

Særligt for edb-programmer gælder, at arbejdsgiveren ifølge ophavsretsloven automatisk har ophavsretten.

§ 59. Ophavsretten til et edb-program, der er frembragt af en arbejdstager under udførelsen af dennes arbejde eller efter arbejdsgiverens anvisninger, overgår til arbejdsgiveren.

Ophavsretsloven sonderer ikke mellem forskningsinstitutioner og andre typer af arbejdsgivere.

4. Overdragelse af retten til opfindelsen

4.1. Aftaler om immaterielle rettigheder

Når offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder samarbejder om forskning, er det vigtigt for alle parter, at der på forhånd indgås klare aftaler om rettighederne til de opfindelser, der gøres under samarbejdet.

Institutionernes ejerskab til opfindelser fra egen forskning betyder samtidig, at det er institutionen – og *ikke* den enkelte forsker – der står som aftalepart i forhold til tredjemand, medmindre institutionen i den konkrete situation har afstået fra at overtage retten til en given opfindelse.

Det er altid institutionens ledelse - eller en person eller enhed, som ledelsen har bemyndiget - der tegner institutionen i aftaler om forskningssamarbejde med private virksomheder.

Ved projekter, der sker i samarbejde med eller helt eller delvis finansieres af en ekstern part, åbner forskerpatentloven mulighed for, at institutionen på forhånd kan indgå aftale om overdragelse af fremtidige rettigheder.

§ 9. Ved projekter, der gennemføres i samarbejde med eller helt eller delvis finansieres af en part, der ikke er omfattet af loven, kan institutionen på egne og arbejdstagerens vegne ved forudgående aftale med den pågældende part helt eller delvis afstå retten til de opfindelser, der fremkommer ved projektet.

Sådanne såkaldte § 9-aftaler kan være en integreret del af forskningsinstitutionernes samarbejdsaftaler med private virksomheder.

4.2. Overdragelse af studerendes og forskerstuderendes rettigheder

Ph.d.-studerende er oftest ansat ved universitetet og er derfor omfattet af de almindelige regler i forskerpatentloven. Det vil sige, at institutionen normalt kan indgå aftale på de ph.d.-studerendes vegne. Som nævnt i afsnit 3.3 kan ph.d.-studerende dog også være indskrevet uden at være ansat ved et universitet. En sådan undtagelse er ErhvervsPhD-studerende, der er ansat ved en privat eller offentlig virksomhed.

I kraft af dette er den ErhvervsPhD-studerende selv underlagt LAO, jf. afsnit 3.1, mens den tilknyttede vejleder på universitetet er underlagt forskerpatentloven. Da der i praksis vil være et tæt samarbejde mellem den ph.d.-studerende og vejlederen, må man på forhånd få afklaret rettighedsspørgsmålene i forbindelse med den aftale, der indgås om ErhvervsPhD-projektet.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

For så vidt angår øvrige universitetsstuderende gælder som nævnt i afsnit 3.3, at de selv har retten til egne opfindelser gjort som led i studiet. Ved eksamens- og praktikprojekter, som sker i samarbejde med private virksomheder, kan virksomheden derfor have behov for at indgå aftale med den studerende om retten til eventuelle opfindelser. Også her bør universitetet inddrages i aftalen for på forhånd at afklare vejlederens eventuelle andel i rettighederne.

4.3. Overdragelse på markedsvilkår

Institutionernes kommercielle transaktioner med private virksomheder skal ske på markedsvilkår. Dette er bl.a. angivet i lov om teknologioverførsel ved offentlige forskningsinstitutioner (lov nr. 483 af 9. juni 2004):

§ 3. En offentlig forskningsinstitutions aftaler med erhvervsdrivende virksomheder og andre private skal indgås på de vilkår, der gælder på det private marked.

I bemærkningerne til denne lov er det præciseret, at offentlige forskningsinstitutioner, når de overdrager immaterielle rettigheder, skal iagttage de til enhver tid gældende konkurrence- og statsstøtteregler og følge reglerne i Finansministeriets budgetvejledning om prissætning af varer og ydelser, jf. afsnit 4.7 og 4.11.

4.4. Disponeringsregler

Finansministeriets Budgetvejledning 2006 præciserer, under hvilke omstændigheder institutionerne kan indskyde egne ressourcer i forskningssamarbejder med private.

Grundlæggende skal de tilskud, som universiteterne modtager via finansloven, anvendes til institutionernes lovbestemte formål. Universiteter kan derfor alene anvende disse midler til projekter, der falder inden for universitetets forskningsformål som defineret i universitetslovens § 2. Herudover fastsætter budgetvejled-

ningen nærmere regler for, hvorledes universiteterne kan disponere over egne bevillinger ved forskellige typer af forskning, jf. afsnit 4.5.

4.5. Forskningens finansiering - konteringsregler

Overdragelse af immaterielle rettigheder fra forskningen kan ske enten i forbindelse egenfinansieret, rekvireret eller samfinansieret forskning.

- Egenfinansieret forskning er den forskning, der fuldt ud er finansieret af de offentlige forskningsinstitutioners tilskud på finansloven
- Rekvireret forskning er forskning af kommerciel karakter, som er finansieret fuldt ud af en ekstern rekvirent, f.eks. en erhvervsvirksomhed.
- Samfinansieret forskning er forskning, som er finansieret af både en forskningsinstitution og en privat samarbejdspartner. Parternes bidrag kan herunder omfatte både kontante midler og andre ressourcer af økonomisk værdi, f.eks. personale (løn), apparatur eller lokaler.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Egenfinansieret forskning skal af universiteternes konteres under "*almindelig virksomhed*". Institutionerne skal altid have en forskningsmæssig interesse i sagen for at finansiere forskningsprojekter via den almindelige virksomhed.

Rekvireret forskning skal af institutionerne konteres som "*indtægtsdækket virksomhed*" (Budgetvejledningens punkt 2.6.8). Indtægtsdækkede aktiviteter skal være en naturlig udløber af institutionens almindelige virksomhed og kan efter omstændighederne have forskningsmæssig interesse eller bestå i rent erhvervsmæssig udnyttelse af institutionens ekspertise eller udstyr. Det kan for eksempel være salg af konsulenttydelser, analyser, målinger og afprøvninger.

Eksterne bidrag til samfinansieret forskning skal af institutionerne konteres som "*tilskudsfinansieret forsknings-virksomhed*". Af budgetvejledningen (punkt 2.6.10) fremgår, at institutionerne alene må udføre ikke-kommercielle aktiviteter som tilskudsfinansieret forskning. De må endvidere kun medfinansiere tilskudsfinansierede forskningsprojekter med egne midler, når de selv har en forskningsmæssig interesse i projektet.

Ikke-kommerciel forskning, som betales fuldt ud af en ekstern part, konteres ligeledes som tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed. Det kan for eksempel være projekter med fuld finansiering fra de statslige forskningsråd eller sponsoreret forskning, hvor der ikke er krav om nogen modydelse.

4.6. Overhead og moms

Ved samfinansieret og rekvireret forskning kan institutionerne beregne et overhead til at dække generelle administrations- og fællesudgifter.

Ved ansøgning om statslige fonds- og programmidler mv. skal institutionerne pt. budgettere med et bidrag til fællesudgifter på 35 procent af de direkte projektudgifter til løn, apparatur, materialer mv. Fra 2009 indføres nye satser.

Ved samfinansieret forskning, hvor private virksomheder bidrager til finansieringen efter reglerne om tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, er det kutyme, at

institutionerne beregner sig et overhead svarende til niveauet for statslige projektbevillinger.

Ved rekvireret forskning skal institutionerne sikre sig, at de mindst opnår fuld dækning af både direkte og indirekte udgifter. Man skal således foretage en konkret kalkule af de indirekte udgifter til administrations- og fællesudgifter i forbindelse med projektet. Det beregnede overhead kan herved blive betydeligt højere end ved samfinansieret forskning.

Institutionernes projektindtægter fra private skal som udgangspunkt altid pålægges moms. Det gælder også salg af ydelser efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed samt salg af immaterielle rettigheder.

4.7. *Prisfastsættelse*

Når offentlige forskningsinstitutioner sælger varer og ydelser, skal de følge reglerne for prisfastsættelse i Budgetvejledningen (punkt 2.3.2). Det fremgår her, at institutionerne skal søge deres omkostninger dækket ved salget.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

For institutioners salg af varer og ydelser gælder som udgangspunkt, at der ved prisfastsættelsen skal opnås dækning af omkostninger i forbindelse med produktionen og salget af de pågældende ydelser. Der kan gøres undtagelse herfra i særlige tilfælde. Dette gælder områder, hvor en fuldt dækkende prisfastsættelse ville hindre formålet med ydelsen, og hvor fx sociale, miljømæssige eller lignende hensyn konkret tilsiger en lavere omkostningsdækning.

Økonomistyrelsen har udgivet en særlig vejledning om priskalkulation og omkostningsfordelinger, hvor for eksempel brugen af apparatur også indregnes som en del af forskningsinstitutionens almindelige driftsomkostninger.

Budgetvejledningen præciserer desuden, at offentlige institutioners indtægtsdækkede virksomhed ikke må underbyde markedsprisen, hvor der også findes andre udbydere på markedet. Hvor der er tale om en (national) monopolsituation, må prisen derimod ikke overstige de omkostninger, der er medgået til ydelsen.

Hverken Budgetvejledningen eller den tilhørende vejledning om prisfastsættelse rummer særlige anvisninger på, hvorledes man kan beregne prisen for immaterielle rettigheder.

4.8. *Betalingsvilkår*

De grundlæggende betalingsvilkår – engangsbetaling eller løbende betalinger – afhænger af, om institutionen sælger sine rettigheder eller giver virksomheden en licens til at udnytte rettighederne. Betalingsvilkårene i øvrigt vil variere efter omstændighederne i den enkelte sag.

4.9. *Betaling med aktier eller aktieoptioner*

Forskerpatentlovens § 16 åbner mulighed for, at institutionerne kan modtage aktier eller aktieoptioner som betaling for overdragelse af immaterielle rettigheder. Dette må dog ikke give institutionerne bestemmende indflydelse i de pågældende virksomheder. Denne bestemmelse sigter især på at lette overdragelsen af rettigheder til iværksættervirksomheder, hvor kapitalgrundlaget ofte kan være spinkelt i startfasen.

4.10. Brugspligt

Offentlige forskningsinstitutioner har efter forskerpatentlovens § 11, stk. 6, en kommericaliseringspligt for erhvervede rettigheder. Pligten er som udgangspunkt et internt anliggende mellem institutionen og dens ansatte, der har krav på andel i det overskud, som institutionen opnår ved at udnytte retten til de ansattes opfindelser. Institutionen vil således ved passivitet kunne pådrage sig et erstatningsansvar over for sine egne ansatte.

Indirekte stiller brugspligten herved også krav til de betalingsaftaler, som institutionerne kan indgå med tredjemand. Når institutionerne overdrager af immaterielle rettigheder til private virksomheder, bør de således sikre sig, at de opnår en passende betaling for rettighederne - uanset virksomhedens strategi for udnyttelse af de pågældende rettigheder.

4.11. Statsstøtte- og konkurrenceregler

Aftaler mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder om immaterielle rettigheder skal respektere de danske og EU-retlige statsstøtteregler. De vigtigste regler findes i EF-traktatens artikel 87-89 samt i konkurrencelovens kapitel 3a om konkurrenceforvridende støtte.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

4.11.1. EU-rammebestemmelserne

EF-traktatens artikel 87 rummer et principielt forbud mod statsstøtte. I visse tilfælde kan statsstøtte til forskning, udvikling og innovation dog være forenelig med statsstøttereglerne. Dette er præciseret i fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (Rådets meddelelse 2006/C 323/01).

Når private virksomheder samarbejder med offentlige forskningsinstitutioner kan der forekomme indirekte statsstøtte til virksomhederne bl.a. via overdragelsen af immaterielle rettigheder. Reglerne for dette er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 3.2, der sonder mellem henholdsvis kontraktforskning (forskning udført for virksomheder) og samarbejdsprojekter (samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner).

Kontraktforskning: Ved kontraktforskning forstås et projekt, der er udført af en offentlig forskningsinstitution på vegne af en virksomhed. Forskningsinstitutionen yder en tjeneste til virksomheden i situationer, hvor i) institutionen modtager betaling som en passende godtgørelse for tjenesteydelsen, og ii) virksomheden fastsætter vilkårene og betingelserne for tjenesteydelsen. Virksomheden har typisk ejendomsret over projekteresultaterne og løber den økonomiske risiko.

Rammebestemmelserne fastslår følgende regler for kontraktforskning:

Hvis en offentlig forskningsinstitution arbejder på en sådan kontrakt, vil der normalt ikke være tale om statsstøtte ydet til virksomheden gennem den offentlige forskningsinstitution, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- (1) forskningsinstitutionen yder tjenesten til markedspris, eller
- (2) den offentlige forskningsinstitution yder, i fravær af en markedspris, tjenesten til en pris, som afspejler de fulde omkostninger plus en rimelig margin.

Samarbejdsprojekter: Ved samarbejdsprojekter forstås, at mindst to parter deltager i udformningen af projektet, bidrager til gennemførelsen samt deler risikoen og udbyttet i forbindelse med projektet.

Rammebestemmelserne fastslår følgende regler for samarbejde mellem virksomheder og offentlige forskningsinstitutioner:

Hvis samarbejdsprojekter udføres i fællesskab af virksomheder og offentlige forskningsinstitutioner, antager Kommissionen, at der ikke ydes indirekte statsstøtte til industripartneren gennem forskningsinstitutionen som følge af gunstige samarbejdsvilkår, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- (1) de deltagende virksomheder afholder samtlige udgifter til projektet,
- (2) resultaterne, som ikke kan give anledning til intellektuelle ejendomsrettigheder, kan i vidt omfang udbredes til anden side, og alle eventuelle intellektuelle ejendomsrettigheder til F&U&I-resultater, der affødes af forskningsinstitutionens aktivitet, overdrages fuldstændigt til den offentlige forskningsinstitution, eller
- (3) forskningsinstitutionen modtager fra de deltagende virksomheder en godtgørelse, der svarer til markedsprisen for de intellektuelle ejendomsrettigheder, der affødes af forskningsinstitutionens aktiviteter i forbindelse med projektet, og som er overdraget til de deltagende virksomheder. Godtgørelsen fradrages eventuelle bidrag fra de deltagende virksomheder til dækning af den offentlige forskningsinstitutions udgifter.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Om punkt (2) præciseres det, at der ved ”fuldstændig overdragelse” forstås, at forskningsinstitutionen har den fulde økonomiske fordel ved rettighederne ved at beholde sin fulde råderet over rettighederne, herunder især ejendomsretten og licenseringsretten. Disse betingelser kan også opfyldes, hvis institutionen beslutter at indgå yderligere kontrakter om rettighederne, herunder at licensere dem til samarbejdspartneren.

Om punkt (3) præciseres det, at der ved ”godtgørelse svarende til markedsprisen for de intellektuelle ejendomsrettigheder” forstås godtgørelse for den fuldstændige økonomiske fordel, der er knyttet til disse rettigheder. Kommissionen vil i tråd med de almindelige principper om statsstøtte og på grund af den iboende vanskelighed ved objektivt at fastsætte en markedspris for intellektuelle ejendomsrettigheder anse denne betingelse for opfyldt, hvis forskningsinstitutionen som sælger forhandler med henblik på at opnå størst mulig fordel på tidspunktet for kontraktens indgåelse.

Hvis ingen af ovenstående betingelser (punkt 1-3) er opfyldt, kan medlemsstaten henholde sig til en individuel vurdering af samarbejdsprojektet. Det er også muligt, at der ikke er tale om statsstøtte, hvis en individuel vurdering af kontraktforholdet mellem parterne i et samarbejdsprojekt fører til den konklusion, at eventuelle intellektuelle ejendomsrettigheder til F&U&I-resultaterne og adgangsrettigheder til resultaterne overgår til de forskellige samarbejdspartnere i et forhold, der afspejler deres respektive interesser, arbejdsindsats og finansielle og andre bidrag til projektet. En sådan vurdering af den konkrete sag vil i tvivlstilfælde skulle forelægges Kommissionen.

Forskningsinstitutioner og virksomheder kan bruge de ovennævnte EU-rammebestemmelser til at få klarlagt, om den aftale man ønsker at indgå er lovlig. Den overordnede, vejledende regel er, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte, hvis den offentlige institutions vilkår kan anses for markedsvilkår. Den opnåede pris for rettigheden til en opfindelse, vil i mangel af konkrete holdepunkter kunne betragtes som markedsprisen, hvis institutionen har forhandlet med henblik på at opnå det for institutionen bedste økonomiske resultat.

4.11.2. Konkurrenceloven

Også konkurrenceloven (LBK nr. 1027 af 21. august 2007) indeholder regler om konkurrenceforvridende støtte. Konkurrencelovens § 11 a giver Konkurrencerådet mulighed for at kræve, at støtte til bestemte former for erhvervsvirksomhed skal ophøre eller tilbagebetales, hvis den forvrider konkurrencen eller er ydet uden lov-hjemmel.

Konkurrencelovens regler må forstås i sammenhæng med EU-rammebestemmelserne. Der vil ikke være tale om ulovlig statsstøtte til forskning, udvikling og innovation efter konkurrenceloven, hvis der efter EU-rammebestemmelserne ikke foreligger ulovlig statsstøtte. Er betingelserne i rammebestemmelserne opfyldt, vil der således ikke foreligge konkurrenceforvridning.

4.12. Særlige bevillingsbetingelser fra offentlige råd, fonde mv.

Som beskrevet i afsnit 3.2 - 3.4 følger ejerskabet til immaterielle rettigheder fra forskningen som *udgangspunkt* opfinderens ansættelsesforhold. For nogle offentlige bevillingsorganer gælder der dog særlige regler, som kan have betydning for ejerskab og overdragelse af immaterielle rettigheder, hvis et forskningsprojekt modtager støtte herfra.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

4.12.1 Grundforskningsfonden

Af lov om Danmarks Grundforskningsfond (LBK nr. 833 af 13. august 2008) fremgår, at fonden kan oppebære indtægter af patenter, licenser og gaver m.m. og inden for sit formål udføre kontraktforskning. Når Grundforskningsfonden støtter forskning, kan den således stille krav om helt eller delvist ejerskab af de genererede immaterielle rettigheder. Tilsvarende kan den gøre krav på andel i de indtægter, som tilskudsmodtagerne opnår, hvis de selv udnytter rettighederne.

Fondens krav over for en offentlig forskningsinstitution vil i givet fald skulle gøres gældende ved en aftale efter forskerpatentlovens § 9 om forudgående afståelse af retten til opfindelser, som finansieres helt eller delvist af en ekstern part.

Som led i patent- og licensaftaler kan Grundforskningsfonden modtage vederlag i form af aktier. Fonden kan desuden udnytte tegningsrettigheder på yderligere aktieudstedelser knyttet til disse aktier.

4.12.2. Højteknologifonden

Højteknologifonden støtter offentligt-private samarbejder om forskning. Ifølge lov om Højteknologifonden (LBK nr. 834 af 13. august 2008), tilfalder de immaterielle rettigheder i de satsninger, som fonden støtter, som udgangspunkt den offentlige part i samarbejdet. Dette gælder uanset, om opfindelserne er skabt af den offentlige eller private part.

Ved støtte til et højteknologisk projekt eller en højteknologisk platform, kan projektparterne dog på forhånd indgå en samarbejdsaftale, hvorefter de rettigheder og resultater, som en projekt-deltagende virksomhed har skabt i projektet eller platformen, kan overføres vederlagsfrit til den pågældende virksomhed. Denne mulighed udnyttes i praksis.

4.12.3. Innovationsloven

Projekter, der udføres af forsknings- og forsøgsinstitutioner i samarbejde med private virksomheder, kan opnå tilskud efter innovationsloven (lov nr. 421 af 31. maj 2000, Afgørelsen om tilskud til sådanne projekter træffes af Direktoratet for FødevarerErhverv eller det af ministeren nedsatte Innovationsudvalg afhængig af sagsområdet).

Efter innovationslovens § 19 kan ministeren fastsætte regler om, at det ydede tilskud skal tilbagebetales og forrentes på markedslignende vilkår, hvis projektets resultater udnyttes kommercielt. Kravene til denne tilbagebetaling er nærmere fastsat i bekendtgørelse nr. 722 af 15. juli 2008 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevare-, jordbrugs- og fiskerisektoren. Fritaget fra krav om tilbagebetaling er bl.a. projektaktiviteter, der vedrører opbygning af virksomheders innovationskompetence (§ 48 stk. 4). Krav om tilbagebetaling kan frafaldes, hvis tilskud er ydet til en brancheorganisation o.l., og hvis projektresultatet udnyttes kommercielt af en bredere kreds.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

4.13. Teknologioverførsel via techtrans-selskab

Universiteter og sektorforskningsinstitutioner kan stifte og eje selvstændige aktieselskaber for teknologioverførsel (såkaldte techtrans-selskaber) efter lov om teknologioverførsel ved offentlige forskningsinstitutioner (lov nr. 483 af 9. juni 2004). Sådanne techtrans-selskaber skal have til formål med kommercielt sigte og på markedsvilkår at varetage aktiviteter med teknologioverførsel, herunder salg af patenter og licenser, håndtering af ejerandele i spinout virksomheder mv.

Patentrettigheder og rettigheder til edb-programmer fra den offentlige forskning til private virksomheder kan på denne måde overdrages via institutionernes techtrans-selskaber. I praksis kan det ske ved, at en forskningsinstitution helt eller delvist overdrager rettighederne til et techtrans-selskab med henblik på videreoverdragelse. Endvidere kan det ske ved, at selskabet mod betaling fungerer som licensformidler for institutionen – eller ved en kombination af disse metoder.

Afhængigt af omstændighederne vil techtrans-selskabet på denne måde kunne stå som aftalepart i forhold til både forskningsinstitutioner og virksomheder.

4.13.1. Overdragelse mellem institutioner og techtrans-selskaber

Når en forskningsinstitution overdrager patentrettigheder til et selskab efter techtrans-loven, vil dette selskab i forhold til reglerne i forskerpatentloven være at betragte som tredjemand. Det vil sige, at overdragelsen af immaterielle rettigheder skal ske mod betaling til markedspris – på lige fod med overdragelse til andre private aktører.

Hvis en forskningsinstitution indgår kontrakt med et selskab efter techtrans loven om køb af tjenesteydelser med licensformidling, vil institutionen endvidere skulle respektere reglerne om statslige udbud. Se navnlig EU's udbudsdirektiver, der regulerer køb af varer og en række tjenesteydelser over visse beløbsgrænser, og tilbudsloven (LBK nr. 1410 af 7. december 2007).

4.13.2. Overdragelse mellem techtrans-selskaber og virksomheder

Der gælder almindelig aftalefrihed for aftaler om overdragelse af immaterielle rettigheder mellem institutionernes techtrans-selskaber og private aftagere.

Techtrans-selskaberne er ikke en del af den statslige forvaltning og dermed *ikke* omfattet af de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og Finansministeriets budgetvejledning.

4.14. Særligt om forskningsydelser fra sygehusene

Det offentlige sygehusvæsens salg af ydelser og samarbejde med private er reguleret i Sundhedslovens § 78, stk. 2-3 (LBK nr. 95 af 7. februar 2008) og den tilhørende ”Bekendtgørelse om regioners adgang til levering af sygehusydelser mv. til offentlige myndigheder og private virksomheder samt regionernes adgang til at indgå i samarbejder med offentlige myndigheder og private virksomheder” (Bkg. nr. 1057 af 21. oktober 2006).

Efter § 4 i denne bekendtgørelse kan Regionsrådet (dvs. sygehusene) udføre forskning for private virksomheder, herunder afprøvning af lægemidler, udstyr mv. Når sygehusene leverer sådanne ydelser, skal de opkræve en betaling svarende til samtlige direkte og indirekte omkostninger.

Efter § 11 i samme bekendtgørelse kan et regionsråd samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder om at løse fælles opgaver – herunder bl.a. opgaver vedr. udvikling og forskning. Sådanne samarbejder kan eventuelt foregå i selskabsform, men må ikke have til formål at opnå fortjeneste.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

5. Fortrolighed og offentliggørelse

5.1. Fortrolighed om baggrundsviden

I offentligt-private samarbejder om forskning indgår ofte viden, som begge parter har stillet til rådighed for projektet. Sådant baggrundsviden indeholder i nogle tilfælde forretningshemmeligheder.

Over for dette står kravt om offentlighed i den offentlige forvaltning. Offentlige forskningsinstitutioner som universiteter og sektorforskningsinstitutioner er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen (lov nr. 572 af 19. december 1985). Efter denne lov skal offentlige forvaltningsmyndigheder give *aktindsigt* i dokumenter, der er indgået til eller oprettet som led i administrativ sagsbehandling.

En række oplysninger kan *undtages* fra retten til aktindsigt. Det gælder bl.a. grundmaterialet i videnskabelige undersøgelser (§ 10 stk. 1, nr. 5) samt tekniske eller forretningsmæssige oplysninger, som er af væsentlig økonomisk betydning for private parter (§ 12 stk. 1, nr. 2). Sådant undtagelse kræver dog en konkret afvejning i det enkelte tilfælde.

Herudover kan retten til aktindsigt *begrænses* i det omfang, det er nødvendigt for at beskytte væsentlige hensyn, herunder hensyn til det offentliges økonomiske interesser og forretningsvirksomhed (§ 13 stk. 1, nr. 5) samt private og offentlige

interesser, hvor særlige forhold gør hemmeligholdelse nødvendig (§ 13 stk. 1, nr. 6).

Af forvaltningsloven (LBK nr. 1365 af 7. december 2007) fremgår, at personer med virke inden for den offentlige forvaltning har *tavshedspligt*, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Som eksempler på sådanne hensyn nævnes bl.a. det offentliges økonomiske interesser og forretningsvirksomhed (§ 27 stk. 1, nr. 5) samt privates interesse i at beskytte personlige, tekniske eller forretningsmæssige oplysninger eller økonomiske forhold (§ 27, stk. 1, nr. 6-7).

I særlige tilfælde, hvor oplysninger er af miljømæssig betydning, kan der gælde skærpede krav om aktindsigt efter lov om aktindsigt i miljøoplysninger (LBK nr. 660 af 14. juni 2006.)

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Endelig fastslår markedsføringslovens § 19 (lov nr. 1389 af 21. december 2005), at den, der har fået kendskab til eller rådighed over virksomhedens erhvervs-hemmeligheder som led i tjeneste- eller samarbejdsforhold eller ved at udføre et hverv for virksomheden, ikke ubeføjet må viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Erhvervshemmeligheder kan bl.a. være tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lign.

De anførte bestemmelser i offentlighedsloven, forvaltningsloven og markedsføringsloven betyder, at det ved aftaler om forskningssamarbejder mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder i vidt omfang vil være muligt at sikre fortrolighed omkring den baggrundsviden, som parterne indskyder i projektet. Enhver anmodning om aktindsigt skal dog principielt underkastes en konkret vurdering, men en aftale om fortrolighed, som er afgørende for, at en virksomhed vil stille sin Baggrundsviden til rådighed for et Projekt, vil i praksis blive lagt til grund af den offentlige institution, som skal træffe afgørelse om begæringen om aktindsigt.

5.2. Offentlighed om privat finansiering

Når private virksomheder medfinansierer offentlig forskning, gælder der særlige krav til offentlighed om den private finansiering. Dette er præciseret i "Retningslinier for offentlighed om privat finansiering af offentlig forskning" udstedt af det daværende Forskningsministerium 13. januar 2000.

Ifølge disse retningslinier skal statslige forskningsinstitutioner årligt udarbejde og offentliggøre en oversigt over privat finansiering af offentlig forskning, der er udført ved institutionen. Oversigten skal indeholde titlen på det privatfinansierede projekt, den private tilskudsgivers navn samt beløbets størrelse. Dog er projekter, der alene er finansieret med private midler, kun omfattet af offentlighedskravet, når det er aftalt, at forskningsresultaterne skal offentliggøres. Offentliggørelse af navnet på private finansieringskilder skal i så fald senest ske i forbindelse med publiceringen af forskningsresultaterne.

5.3. Offentliggørelse af forskningsresultater

Efter patentloven (LBK nr. 1136 af 16. november 2004) kan patent kun meddeles på opfindelser, som er nye i forhold til, hvad der var kendt før patentansøgningens indlevering, og som tillige adskiller sig væsentligt derfra. Som kendt anses alt, hvad der er blevet almindeligt tilgængeligt gennem skrift, foredrag, udnyttelse eller på anden måde.

Overfor dette står kravene i henholdsvis universitetsloven (LBK nr. 1368 af 7. december 2007) og sektorforskningsloven (lov nr. 326 af 5. maj 2004) om udveksling af viden med samfundet.

Universitetslovens krav til offentliggørelse af forskningsresultater er yderligere udfoldet i Videnskabsministeriets ”Retningslinier for universiteternes forsknings-samarbejde med private virksomheder” (af 21. januar 2005). Det fremgår her, at *hvis forskning finansieres helt eller delvist af offentlige midler, er der pligt til at offentliggøre forskningsresultaterne.*

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Der er ikke i vejledningen givet faste regler for, præcis på hvilket tidspunkt offentliggørelsen skal ske. Tidspunktet kan således afhænge af den konkrete situation, herunder behovet for at beskytte immaterielle rettigheder. Det står dog klart, at offentliggørelsen altid skal ske inden for rimelig tid fra det tidspunkt, hvor der foreligger endelige eller publicerbare forskningsresultater.

Mulighederne for at udskyde offentliggørelsen af forskningsresultater af hensyn til beskyttelse af rettigheder, er nærmere præciseret i forskerpatentlovens §§ 10-11:

Hvis der er tale om egenfinansieret forskning, kan offentlige forskningsinstitutioner ikke pålægge sine egne ansatte at udsætte offentliggørelse af et forskningsresultat mere end to måneder fra underretningstidspunktet. Dog kan man i det enkelte tilfælde aftale med de implicerede forskere at forlænge fristen.

Hvor forskningen sker i samarbejde med eller helt eller delvist finansieres af en ekstern part, kan institutionens aftaler med denne part om forudgående afståelse af patenterbare opfindelser også indeholde bestemmelser om tidspunktet for offentliggørelse af forskningsresultater, så offentliggørelsen ikke hindrer patentbeskyttelsen.

Udføres forskningen som indtægtsdækket virksomhed, vil det normalt indgå i aftalen, at forskningsresultaterne ikke offentliggøres.

5.4. Offentligt forsvar af ph.d.-afhandlinger

For forskerstuderende er der i ph.d.-bekendtgørelsen fastsat regler om offentliggørelse af den afsluttende ph.d.-afhandling (bkg. nr. 18 af 14. januar 2008). Efter ph.d.-bekendtgørelsens §§ 19-20 skal afhandlingen publiceres og forsvares ved et offentligt forsvar. Institutionen fastsætter tid og sted for dette forsvar, som skal finde sted tidligst to uger efter, at bedømmelsesudvalget har afgivet sin indstilling, og senest tre måneder efter, at afhandlingen er indleveret til institutionen. Samtidig skal institutionen sørge for, at ph.d.-afhandlingen er offentligt tilgængelig i rimelig tid før forsvaret.

Hvis særlige forhold gør sig gældende, kan universitetet dog beslutte, at forsvaret udskydes. Her tænkes ikke mindst på tilfælde, hvor det er nødvendigt for at beskytte immaterielle rettigheder. Udskydelse af forsvaret forudsætter en aftale mellem den ph.d.-studerende og universitetet, herunder en aftale om, hvornår forsvaret skal afholdes.

5.5. Særligt om kliniske lægemiddelforsøg

For kliniske lægemiddelforsøg gælder særlige regler om anmeldelse og offentliggørelse. Efter lov nr. 402 af 28. maj 2003 om det videnskabsetiske komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter skal kliniske lægemiddelforsøg på forhånd anmeldes til og godkendes af den regionale videnskabsetiske komité.

Vilkårene for offentliggørelse af de opnåede resultater er nærmere præciseret i en samarbejdsaftale af 8. februar 2006 mellem Den Almindelige Danske Lægeforening og Lægemiddelindustriforeningen om kliniske lægemiddelforsøg. Det fremgår her, at den viden, der opnås ved et klinisk lægemiddelforsøg, tilhører offentligheden og skal gøres tilgængeligt i det offentlige rum. Det skal herunder fremgå af kontrakten, hvorledes de opnåede resultater skal søges offentliggjort af parterne inden for en aftalt tidsramme og i de aftalte publikations-medier, dvs. offentlige databaser, videnskabelige tidsskrifter, kongres abstrakts, foredragsposter, Internet, pressemeddelelser og lign.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Begge parter har ret til at publicere resultaterne anerkendes. Offentliggørelse af både negative og positive forsøgsresultater skal ske så hurtigt, som det er muligt og fagligt forsvarligt. Ved offentliggørelse i et tidsskrift skal lægemiddelvirksomheden have mulighed for at kommentere manuskriptet inden for en aftalt tid uden dog at have afgørende indflydelse på manuskriptets endelige form.

* * *

Disclaimer

Nærværende notat er udarbejdet af Johan Schlüter-udvalget i samarbejde med Forsknings- og Innovationsstyrelsen, der har fungeret som sekretariat for udvalget. Udvalget og styrelsen ønsker med notatet at bidrage til at gøre det lettere at indgå aftaler om immaterielle rettigheder ved at give et samlet overblik over de gældende regler. Hverken udvalget eller styrelsen kan dog påtage sig noget ansvar for brug af notatets oplysninger og fortolkningsbidrag i konkrete aftaleforhold - herunder eventuelle ændringer i de omtalte bestemmelser efter notatets offentliggørelse.

Står man over for at skulle udarbejde en konkret aftale, opfordres der derfor til, at man undersøger, om der skulle være sket ændringer i de nævnte regelsæt, og at man i fornødent omfang inddrager advokatbistand.

Referencerne er senest opdateret pr. 21. oktober 2008.

Oversigtsskema: Vilkår for overdragelse af immaterielle rettigheder ved forskellige finansieringsmodeller

Finansieringsmodel	Forskningsmæssig interesse for inst.	Regnskabsmæssig kontering	Priskrav for IPR	Krav om overhead	Krav til offentliggørelse
Egenfinansieret forskning	Obligatorisk	Almindelig virksomhed	Markedspris	Nej	Obligatorisk inden for 2 måneders frist
Samfinansieret forskning	Obligatorisk	Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (+ inst. eget bidrag fra alm. virksomhed)	Markedspris. Dog kan partneres bidrag* til dækning af institutionens udgifter fratrækkes	Forhandlings-spørgsmål, men typisk 35% af direkte projektkomkostninger	Obligatorisk. Tidsfrist ud over 2 måneder skal fastlægges i forudgående aftale
Rekvireret forskning	Naturlig udløber af institutionens almindelige virksomhed	Indtægtsdækket virksomhed	Typisk inkluderet i prisen på ydelsen	Krav om fuld omkostningsdækning af både direkte og indirekte udgifter	Ikke obligatorisk. Men evt. hemmeligholdelse kræver forudgående aftale

* Fradraget for partnerens bidrag gælder alene ved overdragelse til denne partner.